WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI

(pierwsza izba w składzie powiększonym)

z dnia 27 września 2005 r. *

W sprawach połączonych T-134/03 i T-135/03

Common Market Fertilizers SA, z siedzibą w Brukseli (Belgia), reprezentowana przez A. Suttona, barrister oraz adwokata N. Flandina,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, reprezentowanej przez X. Lewisa, działającego w charakterze pełnomocnika, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

mających za przedmiot skargę o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji C (2002) 5217 wersja ostateczna oraz C (2002) 5218 wersja ostateczna z dnia 20 grudnia 2002 r. stwierdzających, że umorzenie należności przywozowych nie jest w danym przypadku uzasadnione,

* Język postępowania: francuski.

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
(pierwsza izba w składzie powiększonym),

w składzie: B. Vesterdorf, prezes, J.D. Cooke, R. García-Valdecasas, I. Labucka i V. Trstenjak, sędziowie,

sekretarz: C. Kristensen, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 25 stycznia 2005 r.

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

1 Artykuł 1 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia Rady (WE) nr 3319/94 z dnia 22 grudnia 1994 r. nakładającego ostateczne cło antydumpingowe na przywóz pochodzących z Bułgarii i Polski roztworów mocznika i azotanu amonu, wywożonych przez spółki niezwolnione z zapłaty cła oraz stanowiące

o ostatecznym poborze nałożonego cła tymczasowego (Dz.U. L 350, str. 20), ustala następujące stałe cła antydumpingowe:

„Na przywóz dopuszczony do swobodnego obrotu, który nie jest fakturowany bezpośrednio na rzecz niezależnego importera przez jednego z wyżej wymienionych eksporterów lub producentów mających siedzibę w Polsce, nakłada się następujące stałe cło:

na produkt [...] objęty świadectwem Zakładów Azotowych Puławy [...] ustala się stałe cło w wysokości 19 ECU za tonę produktu [...] (dodatkowy kod TARIC: 8795)" [tłumaczenie nieoficjalne].

2 Artykuł 239 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, str. 1), zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 2700/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2000 r. (Dz.U. L 311, str. 17) (zwany dalej „kodeksem celnym"), ma następujące brzmienie:

„1. Należności celne przywozowe lub należności celne wywozowe podlegają zwrotowi lub umorzeniu w sytuacjach innych niż te określone w art. 236–238:

— określonych zgodnie z procedurą komitetu;

— wynikających z okoliczności niespowodowanych świadomym działaniem [oszustwem] ani ewidentnym [oczywistym] zaniedbaniem osoby zainteresowanej. Przypadki, w których można zastosować ten przepis, jak również tryb

postępowania, określane są zgodnie z procedurą komitetu. Dokonanie zwrotu lub umorzenia może zostać uzależnione od szczególnych warunków.

2. Należności są zwracane lub umarzane z powodów określonych w ust. 1 na pisemny wniosek dłużnika, złożony we właściwym urzędzie celnym [...]".

3 Z art. 4 pkt 24 kodeksu celnego wynika, że na podstawie rzeczonego kodeksu przez procedurę komitetu należy rozumieć w szczególności procedurę określoną w art. 247 i 247a.

4 Artykuł 247 kodeksu celnego stanowi, że „[p]rzepisy wykonawcze do niniejszego kodeksu [...], zostaną przyjęte zgodnie z procedurą, określoną w art. 247a ust. 2 [...]".

5 Zgodnie z art. 247a kodeksu celnego:

„1. W pracach Komisji uczestniczy komitet kodeksu celnego (zwany dalej »komitetem«).

2. W przypadku powołania się na niniejszy ustęp, stosuje się przepisy art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE [...].

3. Komitet przyjmuje swój regulamin".

6 Artykuł 4 regulaminu komitetu kodeksu celnego stanowi:

„1. Przewodniczący przesyła wezwanie na posiedzenie, porządek dzienny posiedzenia i projekt przepisów, w odniesieniu do których wymagana jest opinia komitetu oraz wszelkie inne dokumenty robocze do stałych przedstawicielstw oraz członków komitetu, zgodnie z art. 14 ust. 2, z reguły nie później niż 14 dni kalendarzowych przed terminem posiedzenia.

2. W pilnych przypadkach oraz w sytuacjach, gdy przepisy, które mają być przyjęte, muszą być zastosowane niezwłocznie, przewodniczący może, na wniosek członka komitetu lub z jego własnej inicjatywy, skrócić okres ustanowiony w poprzednim ustępie do pięciu dni kalendarzowych przed terminem posiedzenia.

3. W szczególnie pilnych przypadkach przewodniczący może odstąpić od terminów ustanowionych w ust. 1 i 2. Propozycja wpisania danej kwestii do porządku dziennego w trakcie posiedzenia wymaga zatwierdzenia zwykłą większością członków komitetu" [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego regulaminu poniżej].

7 Artykuł 5 decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji (Dz.U. L 184, str. 23, zwanej dalej „decyzją w sprawie komitologii") stanowi:

„Procedura regulacyjna

1. Komisję wspomaga komitet regulacyjny złożony z przedstawicieli państw członkowskich, któremu przewodniczy przedstawiciel Komisji.

2. Przedstawiciel Komisji przedstawia komitetowi propozycję działań [projekt przepisów], które należy podjąć [przyjąć]. Komitet przedstawia swoją opinię o propozycji w czasie [w przedmiocie projektu w terminie] wyznaczonym przez przewodniczącego, zależnie od pilności sprawy. W przypadku decyzji, które Rada powinna przyjąć na wniosek Komisji, opinia zostaje podjęta [uchwalona] większością określoną w art. 205 ust. 2 [WE]. Głosy państw członkowskich w komitecie są ważone w sposób określony w tym artykule. Przewodniczący nie głosuje.

3. Bez uszczerbku dla art. 8, Komisja przyjmuje przewidziane środki [przepisy], jeśli są zgodne z opinią komitetu.

4. Jeśli przewidziane środki [przepisy] są niezgodne z opinią komitetu lub jeśli opinia nie została przedstawiona, Komisja niezwłocznie przedstawia Radzie propozycję działań [projekt przepisów], jakie należy podjąć [przyjąć] i informuje o tym Parlament Europejski [...]".

8 Artykuł 905 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania kodeksu celnego (Dz.U. L 253, str. 1), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1677/98 z dnia 29 lipca 1998 r. (Dz.U. L 212, str. 18, zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym"), stanowi:

„1. Jeżeli na mocy art. 239 ust. 2 kodeksu organ celny [podejmujący] decyzj[ę], który otrzymał wniosek o udzielenie zwrotu lub o umorzenie, nie jest w stanie wydać decyzji na podstawie art. 899, a do wniosku załączone są dowody, które mogą stanowić o wyjątkowej, wynikającej z okoliczności sytuacji niespowodowanej ani podstępem [oszustwem] osoby zainteresowanej, ani jej oczywistym zaniedbaniem, to państwo członkowskie, któremu podlega ten organ, przekazuje taką sprawę Komisji w celu jej rozstrzygnięcia zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 906–909.

Jednakże o ile organ celny podejmujący decyzję nie ma wątpliwości, może samodzielnie zdecydować o przyznaniu zwrotu lub umorzenia należności w przypadkach, gdy uważa, że warunki określone w art. 239 ust. 1 kodeksu są spełnione i pod warunkiem że kwota, dla każdego podmiotu gospodarczego, odnosząca się do jednej lub kilku operacji przywozu lub wywozu, lecz wynikająca z jednej i tej samej szczególnej sytuacji, jest mniejsza niż 50 000 ECU.

Pojęcie »osoba zainteresowana« należy rozumieć tak samo jak w przypadku art. 899.

We wszystkich innych przypadkach organ celny decyzji odrzuca wniosek.

2. Dokumentacja przekazana Komisji obejmuje wszystkie fakty niezbędne dla całościowego zbadania przedstawionego przypadku. Dokumentacja zawiera również oświadczenie, podpisane przez wnioskodawcę, o zwrot lub umorzenie, w którym potwierdza, że zapoznał się z dokumentacją, oraz stwierdza, że nie ma nic do dodania lub wymienia wszystkie informacje uzupełniające, które jego zdaniem powinny zostać zawarte w dokumentacji.

Komisja niezwłocznie potwierdza właściwemu państwu członkowskiemu otrzymanie dokumentacji.

Jeżeli okaże się, że informacje przekazane przez państwo członkowskie są niewystarczające, aby wydać w tej sprawie decyzję zgodnie z posiadaną znajomością faktów, Komisja może zwrócić się o przekazanie jej dodatkowych informacji".

9 Artykuł 906 rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„W terminie 15 dni od otrzymania dokumentacji określonej w art. 905 ust. 2 Komisja przekazuje jej kopie państwom członkowskim.

Rozpatrzenie tego przypadku zostaje jak najszybciej włączone do porządku dziennego posiedzenia komitetu przewidzianego w art. 247 kodeksu".

10 Po wystąpieniu zdarzeń leżących u podstaw sporu, art. 906 akapit drugi rozporządzenia wykonawczego został zmieniony rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1335/2003 z dnia 25 lipca 2003 r. zmieniającym rozporządzenie wykonawcze (Dz.U. L 187, str. 16), otrzymując następujące brzmienie:

„Rozpatrzenie danego przypadku jest jak najszybciej włączane do porządku dziennego posiedzenia grupy ekspertów określonej w art. 907".

11 Zgodnie z art. 906a rozporządzenia wykonawczego:

„W każdym momencie przebiegu procedury przewidzianej w art. 906 i 907, jeżeli Komisja ma zamiar podjąć decyzję niekorzystną dla osoby składającej wniosek o zwrot lub umorzenie, przekazuje ona tej osobie swoje zastrzeżenia na piśmie wraz ze wszystkimi dokumentami, na których opiera swoje zastrzeżenia. Osoba składająca wniosek o zwrot lub umorzenie wyraża swoje stanowisko na piśmie w terminie 1 miesiąca od dnia przesłania zastrzeżeń. Jeżeli nie wyrazi ona swojego stanowiska w tym terminie, uważa się, że zrzekła się ona możliwości jego wyrażenia".

12 Artykuł 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego stanowi:

„Po konsultacji z grupą ekspertów, złożoną z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich, zebranych w ramach komitetu w celu rozpatrzenia przedmiotowego przypadku, Komisja podejmuje decyzję o tym, czy rozpatrywane okoliczności uzasadniają zwrot lub umorzenie".

13 Artykuł 3 rozporządzenia Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (Dz.U. 1958, 17, str. 385) przewiduje:

„Dokumenty kierowane przez instytucję do państwa członkowskiego lub osoby podlegającej jurysdykcji państwa członkowskiego są sporządzane w języku tego państwa".

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

14 Skarżąca, mająca siedzibę w Belgii, jest hurtownikiem w sektorze produktów chemicznych, a w szczególności roztworów azotowych (mocznika i azotanu amonu). Koncern skarżącej obejmuje między innymi Rellmann GmbH z siedzibą w Hamburgu (Niemcy), spółkę w pełni zależną od skarżącej, oraz Agro Baltic GmbH z siedzibą w Rostoku (Niemcy), spółkę w pełni zależną od Rellmann GmbH. W 1989 r. skarżąca nabyła spółkę Champagne Fertilisants, która jest jej przedstawicielem podatkowym w odniesieniu do wszystkich jej operacji przeprowadzanych we Francji.

15 Będące eksporterem polskie przedsiębiorstwo Zakłady Azotowe Puławy (zwane dalej „ZAP") sprzedaje produkty Agro Baltic. W ramach koncernu skarżącej obieg handlowy wygląda następująco: Agro Baltic odsprzedaje produkty Rellmann, która z kolei odsprzedaje je skarżącej. Sporządzone zostają przy tym odpowiednie faktury.

16 W sprawie T-134/03 w okresie od marca do września 1997 r. Agro Baltic kupiła od ZAP trzy partie roztworu mocznika i azotanu amonu. Obieg handlowy tych partii towaru odpowiadał opisowi przedstawionemu powyżej w pkt 15.

17 Cogema, będąca agentem celnym, była upoważniona do dopuszczenia produktów do swobodnego obrotu w imieniu Agro Baltic i wprowadzenia ich do obrotu krajowego w imieniu skarżącej.

18 Towary zostały zatem początkowo dopuszczone do swobodnego obrotu w imieniu Agro Baltic, na podstawie EU0, do której dołączone były faktury wystawione Agro Baltic przez ZAP oraz świadectwa EUR.1 wskazujące na polskie pochodzenie towarów. Towary zostały jednocześnie objęte procedurą składu celnego, z którego po krótkiej chwili zostały wyprowadzone w celu wprowadzenia ich do obrotu krajowego w imieniu Champagne Fertilisants.

19 W sprawie T-135/03 Agro Baltic w styczniu 1995 r. kupiła od ZAP partię towaru, która następnie była przedmiotem obiegu handlowego opisanego powyżej w pkt 15.

20 Agro Baltic upoważniła będącą agentem celnym spółkę SCAC Rouen (zwaną dalej „SCAC") do dopuszczenia towarów do swobodnego obrotu w imieniu Agro Baltic, jak też wprowadzenia ich do obrotu krajowego w imieniu skarżącej. Chodziło zatem, w odniesieniu do tego samego towaru, o złożenie dwóch deklaracji celnych przywozowych w tym samym urzędzie celnym ze wskazaniem dwóch różnych odbiorców, tak aby oddzielić zapłatę cła od zapłaty podatku VAT.

21 SCAC skorzystała z uproszczonej procedury odprawy celnej dopuszczenia do swobodnego obrotu i wprowadzenia do obrotu krajowego wyłącznie w imieniu skarżącej. W tym celu SCAC złożyła deklarację IM4 w imieniu skarżącej, do której załączona była faktura wystawiona skarżącej przez Rellmann oraz świadectwo EUR.1 wskazujące na polskie pochodzenie towarów.

22 Właściwe francuskie organy administracji celnej zaakceptowały początkowo deklaracje odnoszące się do dwóch niniejszych spraw, przyznały zwolnienie z należności celnych przywozowych na podstawie świadectw EUR.1 i nie zażądały uiszczenia ceł antydumpingowych.

23 W następstwie kontroli a posteriori właściwe francuskie organy uznały jednak, że należało pobrać ustanowione w art. 1 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia nr 3319/94 stałe cło w wysokości 19 ECU za tonę od każdej partii towarów, do których odnoszą się obydwie niniejsze sprawy. Zdaniem bowiem tych organów, faktycznym importerem towarów była skarżąca, niebędąca odbiorcą bezpośredniej faktury wystawionej przez ZAP, mimo że omawiane towary objęte były świadectwem ZAP. W dokumentacji będącej podstawą sprawy T-134/03 właściwe francuskie organy uznały w szczególności, że tymczasowy skład celny towarów stanowił fikcję prawną z uwagi na niezwykle krótki czas jego trwania oraz że skarżąca nabyła już towary w trzech wskazanych transakcjach, jeszcze przed złożeniem deklaracji dopuszczenia do swobodnego obrotu w imieniu Agro Baltic. W dokumentacji będącej podstawą

sprawy T-135/03 właściwe francuskie organy uznały, że złożono tylko jedną deklarację dopuszczenia do swobodnego obrotu i wprowadzenia do obrotu krajowego w imieniu skarżącej.

24 W tej sytuacji, w ramach dokumentacji będącej podstawą sprawy T-134/03, pracownicy Centre du renseignement d'orientation et de contrôle de Poitiers (centrum informacji, poradnictwa i kontroli w Poitiers) w dniu 4 grudnia 1998 r. sporządzili protokół, zgodnie z którym ogół niezapłaconych ceł i podatków wyniósł 3 911 497 franków francuskich (FRF) (564 855 EUR). W ramach dokumentacji będącej podstawą sprawy T-135/03 międzyregionalna dyrekcja celna w Rouen sporządziła w dniu 13 listopada 1997 r. protokół, z którego wynikało, że należało zastosować cła i podatki wynoszące w sumie 840 271 FRF (128 098 EUR).

25 W listopadzie i grudniu 1999 r. skarżąca, na podstawie art. 239 kodeksu celnego, przedłożyła francuskiej administracji celnej wnioski o umorzenie należności celnych. W dniu 14 lutego 2002 r. administracja ta przekazała rzeczone wnioski Komisji, która wpisała je do rejestru pod numerami REM 02/02 (sprawa T-134/03) i REM 03/02 (sprawa T-135/03).

26 W pismach z dnia 9 i 10 września 2002 r., na które udzielono odpowiedzi w dniu 11 października 2002 r., Komisja zawiadomiła skarżącą o zamiarze podjęcia decyzji odmownej w sprawach REM 02/02 i REM 03/02.

27 W dniu 12 listopada 2002 r. odbyło się posiedzenie grupy ekspertów REM/REC w ramach komitetu celnego, sekcji ds. zwrotu należności. Zgodnie z protokołem sporządzonym w dniu 29 listopada 2002 r. końcowe głosowanie przeprowadzone w grupie ekspertów w odniesieniu do spraw REM 02/02 i REM 03/02 dało następujący wynik: „sześć delegacji za projektem Komisji, cztery delegacje wstrzymały się od głosu i pięć delegacji przeciwko projektowi Komisji".

28 W dniu 20 grudnia 2002 r., uznając, że skarżąca dopuściła się oczywistego zaniedbania i że nie zachodziła wyjątkowa sytuacja oraz że w związku z tym przesłanki zastosowania art. 239 kodeksu celnego nie zostały spełnione, Komisja przyjęła decyzje C (2002) 5217 wersja ostateczna (sprawa REM 02/02) i C (2002) 5218 wersja ostateczna (sprawa REM 03/02) (zwane dalej „spornymi decyzjami") stwierdzające, że umorzenie należności celnych przywozowych nie było uzasadnione. Komisja doręczyła te decyzje francuskiej administracji celnej, która z kolei przekazała je skarżącej w dniu 10 lutego 2003 r.

Przebieg postępowania i żądania stron

29 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 18 kwietnia 2003 r. skarżąca wniosła niniejsze skargi.

30 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd zdecydował o otwarciu procedury ustnej. Sąd, w ramach środków organizacji postępowania, wezwał strony do udzielenia w toku rozprawy odpowiedzi na określone pytania. Po wysłuchaniu stron Sąd połączył sprawy T-134/03 i T-135/03 do łącznego rozpoznania w procedurze ustnej i do wydania wyroku.

31 Wystąpienia stron oraz ich odpowiedzi na pytania Sądu zostały wysłuchane na rozprawie w dniu 25 stycznia 2005 r.

32 Skarżąca wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności spornych decyzji;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

33 Komisja wnosi do Sądu o:

— oddalenie skargi;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

34 Na poparcie swoich skarg skarżąca podnosi trzy zarzuty, z których pierwszy oparty jest na naruszeniu istotnych wymogów proceduralnych i prawa do obrony, drugi na oczywistym błędzie w ocenie przy zastosowaniu art. 239 kodeksu celnego, a trzeci na naruszeniu obowiązku uzasadnienia.

W przedmiocie pierwszego zarzutu opartego na naruszeniu istotnych wymogów proceduralnych i prawa do obrony

35 Niniejszy zarzut dzieli się na pięć części opartych na naruszeniu: po pierwsze, art. 7 WE i art. 5 decyzji w sprawie komitologii, po drugie, art. 906 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego, po trzecie, art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego, po czwarte, art. 3 rozporządzenia nr 1 i w końcu prawa do obrony.

W przedmiocie części pierwszej zarzutu pierwszego opartej na naruszeniu art. 7 WE i art. 5 decyzji w sprawie komitologii

— Argumenty stron

36 Skarżąca twierdzi w istocie, że przepisy wykonawcze do kodeksu celnego, a w szczególności art. 239 są, na podstawie art. 247 rzeczonego kodeksu, przyjmowane zgodnie z procedurą regulacyjną określoną w art. 247a ust. 2. Ten ostatni przepis, jak przypomina skarżąca, stanowi, że komitet kodeksu celnego uczestniczy w pracach Komisji oraz czyni wyraźne odwołanie do art. 5 decyzji w sprawie komitologii, odnoszącego się do komitetu regulacyjnego.

37 Skarżąca twierdzi, że „komitet", którego posiedzenie odbyło się w dniu 12 listopada 2002 r. (zob. powyżej pkt 27) stanowił bez wątpienia komitet regulacyjny w rozumieniu art. 5 decyzji w sprawie komitologii.

38 Ponadto jej zdaniem zastosowanie do wyników głosowania „komitetu" sposobu ważenia głosów przewidzianego w art. 205 WE nie pozwoliło, by projekt Komisji osiągnął większość kwalifikowaną 62 głosów.

39 Skarżąca uważa zatem, że nie została przedstawiona opinia „komitetu" w rozumieniu art. 5 ust. 4 decyzji w sprawie komitologii i że Komisja powinna była zatem bezzwłocznie przedstawić Radzie projekt i poinformować o tym Parlament Europejski, czego nie uczyniła. Przyjmując mimo wszystko sporne decyzje, Komisja podjęła działania wykraczające poza zakres jej kompetencji, naruszając art. 7 WE i art. 5 decyzji w sprawie komitologii. W rezultacie sporne decyzje dotknięte są istotnymi uchybieniami.

40 W odpowiedzi na argument Komisji (zob. poniżej pkt 45) — zgodnie z którym omawiany „komitet" stanowi w rzeczywistości grupę ekspertów, którą powołała sama Komisja, przyjmując art. 907 rozporządzenia wykonawczego — skarżąca zauważa, że Komisja, przyjmując wspomniany art. 907, nie ustanawiała przepisów wykonawczych do kodeksu celnego, ale niesłusznie przyznała sobie kompetencję z naruszeniem art. 7 WE.

41 Ponadto zdaniem skarżącej argument Komisji powinien zostać odrzucony, ponieważ oznacza on, że art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego jest niezgodny z prawem z uwagi na brak podstawy prawnej. W przypadku gdyby Sąd uznał ten argument, skarżąca powołuje się w replice, na podstawie art. 241 WE, na niezgodność z prawem art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego. Wskazuje ona między innymi na wyrok Sądu z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie T-147/00 Laboratoires Servier przeciwko Komisji, Rec. str. II-85, pkt 45, w którym orzeczono, że „zgodnie z utrwalonym orzecznictwem brak kompetencji instytucji, która przyjęła zaskarżony akt, stanowi bezwzględną podstawę stwierdzenia nieważności, którą sąd wspólnotowy powinien podnieść z urzędu".

42 Tytułem uzupełnienia skarżąca twierdzi, że brzmienie art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego, który przewiduje zebranie grupy ekspertów w ramach „[tego] komitetu", a nie „[jakiegoś] komitetu", potwierdzałoby wykładnię, zgodnie z którą omawiany komitet jest wyłącznie tym komitetem, do którego odniesienie znajduje się w rozporządzeniu wykonawczym, czyli komitetem, o którym mowa w art. 906 akapit drugi rozporządzenia wykonawczego, tj. komitetem regulacyjnym określonym w art. 247 kodeksu celnego. Skarżąca podnosi ponadto, że jeżeli wykładnia Komisji byłaby poprawna, procedura określona w art. 906 akapit drugi rozporządzenia wykonawczego, z której wynikałoby, że komitet ustanowiony w art. 247 kodeksu celnego zbiera się przed podjęciem przez Komisję jakiejkolwiek decyzji w kwestii zwrotu i umorzenia ceł, nie byłaby zatem przestrzegana. Artykuł 906 akapit drugi rozporządzenia wykonawczego zostałby w ten sposób naruszony.

43 Argumentu tego nie podważa nowe brzmienie art. 906 akapit drugi rozporządzenia wykonawczego (zob. powyżej pkt 10), w którym wyrażenie „komitetu" zostało

zastąpione wyrażeniem „grupy ekspertów określonej w art. 907", ponieważ w niniejszym przypadku zmiana ta nastąpiła po posiedzeniu omawianego „komitetu".

44 Skarżąca zauważa w końcu, że fakt liczenia głosów przez Komisję z jej własnej inicjatywy w głosowaniu komitetu z dnia 12 listopada 2002 r. zgodnie ze sposobem ważenia głosów określonym w art. 205 WE świadczy o tym, że omawiany „komitet" jest komitetem regulacyjnym w rozumieniu art. 5 decyzji w sprawie komitologii. W odpowiedzi na argument Komisji, która twierdzi, że grupa ekspertów jest odrębna od komitetu kodeksu celnego, jakkolwiek pozostaje z nim „powiązana", ponieważ zbiera się ona w ramach tego komitetu na podstawie art. 907 rozporządzenia wykonawczego (zob. poniżej pkt 49), skarżąca wskazuje na brak odrębnej linii budżetowej tej grupy ekspertów, taki sam skład jak skład komitetu kodeksu celnego oraz fakt, że w przepisach regulaminu komitetu kodeksu celnego dotyczących porządku dziennego nie ma do niej żadnego odniesienia.

45 Komisja uważa, że skarżąca w błędny sposób kwalifikuje grupę ekspertów jako komitet regulacyjny w rozumieniu art. 5 decyzji w sprawie komitologii. Zdaniem Komisji rzeczona grupa ekspertów nie jest ani komitetem regulacyjnym, ani zresztą jakimkolwiek komitetem uregulowanym w decyzji w sprawie komitologii. Chodzi w rzeczywistości o grupę ekspertów, którą powołała sama Komisja, przyjmując art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego, będący jedynym przepisem regulującym jej charakter, kompetencje i funkcjonowanie.

46 Komisja twierdzi ponadto, że art. 239 kodeksu celnego nie nakazuje jej rozpatrywania indywidualnych przypadków zwrotu lub umorzenia z udziałem komitetu określonego w art. 247 kodeksu celnego, lecz dotyczy „przypadków [sytuacji]" i „trybów postępowania". Artykuł 239 kodeksu celnego powierza zatem Komisji zadanie ustanowienia „trybów postępowania" zgodnie z procedurą komitetu określoną w art. 247 kodeksu celnego.

47 Tymczasem Komisja szczegółowo określiła takie sytuacje i tryby postępowania w art. 905 i nast. rozporządzenia wykonawczego, zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 247 kodeksu celnego, stanowiąc, że to właśnie ona rozstrzyga w kwestii niektórych indywidualnych wniosków o zwrot lub umorzenie.

48 W rezultacie nie jest konieczne ani logiczne, aby grupa ekspertów, o której mowa w art. 907 rozporządzenia wykonawczego, stanowiła komitet regulacyjny w rozumieniu decyzji w sprawie komitologii, gdyż rzeczona grupa ma za zadanie przedstawić Komisji opinię w kwestii projektów indywidualnych decyzji o zwrocie lub umorzeniu, tak jak w niniejszym przypadku, a nie w kwestii zmiany uregulowań celnych.

49 Zdaniem Komisji grupa ekspertów zbiera się, zgodnie z art. 907 rozporządzenia wykonawczego, „w ramach" komitetu, z którym jest „powiązana". Oznaczałoby to, że grupa ekspertów zbiera się w tym samym składzie co komitet kodeksu celnego, lecz ma ona odmienne funkcje. Indywidualny przypadek zwrotu lub umorzenia jest przekazywany komitetowi, aby komitet rozważył go w charakterze grupy ekspertów na podstawie art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego. Komisja podnosi, że ten system grupy ekspertów działający według własnych zasad w ramach komitetów w rozumieniu decyzji w sprawie komitologii, choć jest w trakcie dokonywania niezbędnych ulepszeń, funkcjonuje jednak od dziesięcioleci w licznych obszarach działalności wspólnotowej. Jej zdaniem niespójności wskazane przez skarżącą (powyżej w pkt 44) nie mogą prowadzić do zakwestionowania roli i charakteru grupy ekspertów.

50 Komisja uważa więc, że określone w art. 205 WE zasady liczenia głosów właściwe dla procedury prawodawczej nie znajdują zastosowania w niniejszym przypadku. W związku z tym fakt, że Komisja waży głosy grupy ekspertów, nie powinien wprowadzać w błąd ani prowadzić do nieporozumienia, jeśli chodzi o charakter prawny i status rzeczonej grupy ekspertów w ramach komitetu. Komisja przypomina, że większość przedstawicieli państw członkowskich grupy ekspertów opowiedziała się za jej projektem, a zatem bez wątpienia rzeczona grupa przedstawiła opinię. Komisja dodaje, że w każdym razie opinia ta ma charakter wyłącznie doradczy i nie wiąże jej.

— Ocena Sądu

51 Jeśli chodzi przede wszystkim o podniesiony przez skarżącą zarzut niezgodności z prawem, należy zauważyć, że podniosła go ona jedynie w replice. Tymczasem Trybunał orzekł, że zakres sporu jest wyznaczony przez skargę wszczynającą postępowanie i że zarzut niezgodności z prawem podniesiony na etapie repliki jest niedopuszczalny (wyrok Trybunału z dnia 11 lipca 1985 r. w sprawach połączonych 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 i 10/84 Salerno i in. przeciwko Komisji, Rec. str. 2523, pkt 36 i 37). Ponadto zarzut niezgodności z prawem nie jest oparty na jakiejkolwiek okoliczności faktycznej czy prawnej ujawnionej w toku postępowania w rozumieniu art. 48 § 2 regulaminu Sądu.

52 Sąd nie może z urzędu podnieść ewentualnej niezgodności z prawem art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego. Taka niezgodność z prawem nie stanowi bezwzględnej podstawy zaskarżenia (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 17 grudnia 1959 r. w sprawie 14/59 Société des fonderies de Pont-à-Mousson przeciwko Wysokiej Władzy, Rec. str. 445, 474). Bez wątpienia Sąd musi podnieść z urzędu — jak przypomina skarżąca w replice — brak kompetencji instytucji przyjmującej zaskarżony akt. W niniejszym przypadku nie ulega jednak wątpliwości, że Komisja działała w zakresie swoich kompetencji, przyjmując sporne decyzje. Decyzje te zostały bowiem przyjęte na podstawie art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego, który z kolei został przyjęty zgodnie z opinią komitetu kodeksu celnego według procedury określonej w art. 239, 247 i 247a rzeczonego kodeksu. Ponadto z orzecznictwa nie wynika, aby Sąd musiał zbadać z urzędu kwestię, czy przyjmując treść art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego, stanowiący podstawę prawną spornych decyzji, Komisja nie wykroczyła poza zakres swoich kompetencji. W związku z tym przywołany przez skarżącą powyżej w pkt 41 wyrok w sprawie Laboratoires Servier przeciwko Komisji nie jest w żaden sposób pomocny, gdyż odnosi się on do braku kompetencji instytucji, która przyjęła zaskarżony akt, a nie do braku kompetencji instytucji przyjmującej akt, na podstawie którego przyjęto zaskarżony akt.

53 W świetle powyższych uwag należy odrzucić jako niedopuszczalny podniesiony przez skarżącą zarzut niezgodności z prawem.

54 Należy następnie zbadać kwestię, czy grupa ekspertów, która na podstawie art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego zbiera się „w ramach komitetu [kodeksu celnego]", stanowi komitet regulacyjny w rozumieniu art. 5 decyzji w sprawie komitologii.

55 W związku z tym należy przypomnieć, że z motywu siódmego i art. 5 decyzji w sprawie komitologii wynika, że procedurę regulacyjną należy stosować „w dziedzinie środków o ogólnym zasięgu mających na celu stosowanie istotnych przepisów aktów podstawowych".

56 Tymczasem wiadomo jest, że sporne decyzje stanowią decyzje indywidualne i nie mają w związku z tym jakiegokolwiek ogólnego zasięgu.

57 Twierdzenie za skarżącą, że komitet regulacyjny w rozumieniu art. 5 decyzji w sprawie komitologii jest właściwy do wydania opinii w kwestii projektu indywidualnej decyzji o zwrocie lub umorzeniu należności celnych, prowadziłoby tylko i wyłącznie do zrównania pojęć decyzji i aktu o ogólnym zasięgu, które na mocy art. 249 WE i orzecznictwa są przecież zasadniczo różne (zob. podobnie wyrok Trybunału z dnia 14 grudnia 1962 r. w sprawach połączonych 16/62 i 17/62 Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes i in. przeciwko Radzie, Rec. str. 901), i co za tym idzie do naruszenia tego przepisu, a także art. 7 WE i decyzji w sprawie komitologii.

58 Powód ten jest sam w sobie wystarczający, aby stwierdzić, że grupa ekspertów, o której mowa w art. 907 rozporządzenia wykonawczego, nie jest komitetem regulacyjnym w rozumieniu art. 5 decyzji w sprawie komitologii.

59 Wniosek ten potwierdza brzmienie art. 907 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego. Wyrażenie „w ramach komitetu" odzwierciedla fakt, że grupa ekspertów, o której mowa w art. 907, jest bez wątpienia na płaszczyźnie operacyjnej jednostką odrębną od komitetu kodeksu celnego. Jeżeli prawodawca, w tym przypadku Komisja, chciałby, aby w ramach indywidualnego postępowania w kwestii umorzenia lub zwrotu skonsultowano się z komitetem kodeksu celnego, posłużyłby się on bez wątpienia zwrotem „po konsultacji z komitetem".

60 Wynika z tego, że część pierwszą zarzutu pierwszego należy oddalić.

W przedmiocie części drugiej zarzutu pierwszego opartej na naruszeniu art. 906 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego

— Argumenty stron

61 Skarżąca twierdzi, że Komisja, nie przesławszy państwom członkowskim kopii dokumentacji przekazanej przez francuską administrację celną w terminie 15 dni od otrzymania ich przez jej służby, naruszyła istotne wymogi proceduralne ustanowione w art. 906 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego. Skarżąca twierdzi, że rzeczona dokumentacja została przekazana państwom członkowskim dopiero kilka dni przed posiedzeniem grupy ekspertów, o którym mowa powyżej w pkt 27, czyli po kilku miesiącach od upływu terminu określonego w art. 906 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego.

62 Komisja zauważa co do istoty, że skarżąca, dla potrzeb zastosowania art. 906 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego, błędnie utożsamia wniosek o umorzenie

przekazany Komisji przez francuską administrację celną i projekt odmownej decyzji Komisji. Komisja, powołując na poparcie odpowiednie dokumenty, twierdzi, że rzeczony wniosek, który otrzymała w dniu 14 lutego 2002 r., przekazała państwom członkowskim w dniu 28 lutego 2002 r. W tej sytuacji uchybienie proceduralne podniesione przez skarżącą nie może być stwierdzone.

63 Komisja dodaje, że stwierdzając nawet wystąpienie wspomnianego uchybienia proceduralnego, nie można uznać go za „istotne", tj. mające wpływ na sporne decyzje i prowadzące jednoznacznie do stwierdzenia ich nieważności.

64 Co więcej, Komisja wyraża poważną wątpliwość co do możliwości skutecznego powołania się przez podmiot gospodarczy na naruszenie art. 906 rozporządzenia wykonawczego w celu stwierdzenia nieważności zaskarżonych decyzji. Jej zdaniem przepis ten ma zapewnić szybkie przekazanie państwom członkowskim informacji, celem umożliwienia im przygotowania się do udziału w procesie decyzyjnym. Jeżeli zatem art. 906 ustanawia uprawnienie na rzecz państw członkowskich, nie przyznaje on w żadnym razie takiego prawa osobom prywatnym.

— Ocena Sądu

65 Należy zauważyć, że skarżąca, która w replice nie udzieliła odpowiedzi na argumenty przedstawione przez Komisję w odpowiedzi na skargę, nie wykazała, że Komisja nie wysłała w załączeniu do pisma z dnia 28 lutego 2002 r. adresowanego do państw członkowskich całości dokumentacji wskazanej w art. 906 akapit pierwszy i art. 905 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, ani że w rezultacie państwa członkowskie nie zostały w odpowiedni sposób poinformowane. W tym względzie z protokołu z posiedzenia grupy ekspertów, o którym mowa powyżej w pkt 27, wynika, że konsultacja odbyła się co do zasadniczych kwestii wniosku o zwrot. Ponadto

z rzeczonego protokołu wynika, że adwokaci skarżącej bezpośrednio przekazali dokumenty przedstawicielom wszystkich państw członkowskich, które zasiadają w grupie ekspertów. W tej sytuacji skarżąca nie wykazała naruszenia art. 906 rozporządzenia wykonawczego. W każdym razie nie wykazała ona, że zarzucane pominięcie miało wypływ na sporne decyzje.

66 Wynika z tego, że część drugą zarzutu pierwszego należy oddalić.

W przedmiocie części trzeciej zarzutu pierwszego opartej na naruszeniu art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego

— Argumenty stron

67 Skarżąca twierdzi, że sporne decyzje są dotknięte istotnym uchybieniem proceduralnym, gdyż zostały przyjęte z naruszeniem art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego, który stanowi, że „wszelkie inne dokumenty robocze" przekazuje się z reguły nie później niż 14 dni kalendarzowych przed terminem posiedzenia.

68 Tymczasem z kontaktów podjętych bezpośrednio przez adwokatów skarżącej z przedstawicielami państw członkowskich, które zasiadają w grupie ekspertów, wynikałoby, że odpowiedź skarżącej z dnia 11 października 2002 r. na wskazane powyżej w pkt 26 pisma Komisji z dnia 9 i 10 września 2002 r. została im przekazana jedynie 7 dni przed dniem posiedzenia. Dodatkowy czas przyznany członkom grupy ekspertów przed przystąpieniem do głosowania wydłużył ten termin do 11 dni, co stanowi termin krótszy od 14-dniowego terminu przewidzianego w art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego. Skarżąca podnosi, że ta zwłoka

w przekazaniu przez Komisję argumentów skarżącej przedstawionych w odpowiedzi na pisma z dnia 9 i 10 września 2002 r. stanowi naruszenie prawa do obrony i umożliwia jej powołanie się na naruszenie art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego.

69 Na poparcie swojego stanowiska skarżąca powołuje się na wyrok z dnia 10 lutego 1998 r. w sprawie C-263/95 Niemcy przeciwko Komisji, Rec. str. I-441, pkt 31 i 32, w którym Trybunał uznał, że termin wysłania dokumentacji w ramach postępowania przed komitetem regulacyjnym nie może zostać skrócony, i orzekł, że niezachowanie tego terminu stanowi istotne naruszenie wymogów proceduralnych, prowadzące do stwierdzenia nieważności decyzji przyjętej przez Komisję. Na argument Komisji, która twierdzi (zob. poniżej pkt 72), że wskazany wyrok nie ma w niniejszych sprawach znaczenia, gdyż został wydany w następstwie skargi państwa członkowskiego, którego prawa zostały naruszone, skarżąca odpowiada, że rzeczony wyrok nie wyłącza w szczególny sposób możliwości powołania się przez osoby prawne na naruszenia popełnione w chwili zasięgania opinii omawianego komitetu.

70 Twierdzeniu Komisji, zgodnie z którym podmiot gospodarczy nie może skutecznie powołać się na naruszenie art. 4 regulaminu komitetu kodeksu celnego (zob. poniżej pkt 73), skarżąca przeciwstawia wyrok Trybunału z dnia 15 czerwca 1994 r. w sprawie C-137/92 P Komisja przeciwko BASF i in., Rec. str. I-2555.

71 Argument Komisji, która twierdzi, że w każdym razie terminy przewidziane w art. 4 ust. 2 i 3 regulaminu komitetu kodeksu celnego zostały zachowane, biorąc pod uwagę pilny charakter niniejszych spraw (pkt 75 poniżej), skarżąca odpiera, podnosząc, że nie można mówić o pilnym charakterze. Zdaniem skarżącej ten argument Komisji jest sprzeczny z faktem, iż pomimo podnoszonego pilnego charakteru spraw Komisja przyznała członkom grupy ekspertów dodatkowy termin na zajęcie stanowiska w przedmiocie projektu odmownej decyzji, przekazanego w wyznaczonym prawem terminie.

72 Komisja twierdzi, że uczynione przez skarżącą odniesienie do ww. w pkt 69 wyroku w sprawie Niemcy przeciwko Komisji jest w niniejszym przypadku bez znaczenia. Jej zdaniem w sprawie, w której został wydany ten wyrok, stroną skarżącą było państwo członkowskie, które nie mogło skorzystać z przysługujących mu kompetencji w ramach komitetu z uwagi na zwłokę w przekazaniu dokumentów. Natomiast w niniejszych sprawach zwłoka w przekazywaniu dokumentów grupie ekspertów — jeśli zostałaby stwierdzona — nie wpłynęłaby na prawa skarżącej.

73 Komisja wyraża ponadto wątpliwości dotyczące możliwości skutecznego powołania się przez podmiot gospodarczy na naruszenie wewnętrznych reguł (takich jak przewidziane w art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego) na poparcie wniosku o stwierdzenie nieważności decyzji takich jak sporne decyzje. Powołuje się ona w tym względzie na wyrok Trybunału z dnia 7 maja 1991 r. w sprawie C-69/89 Nakajima przeciwko Radzie, Rec. str. I-2069, pkt 49–51. Komisja dodaje w duplice, że skarżąca nie może skutecznie powołać się na ww. w pkt 70 wyrok w sprawie Komisja przeciwko BASF i in., gdyż w przeciwieństwie do przepisu, którego naruszenie zostało podniesione w sprawie, w której został wydany ten wyrok, art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego nie ma na celu ochrony praw przedsiębiorstw.

74 Komisja twierdzi również, że podstawowy dokument dla zastosowania art. 4 regulaminu komitetu kodeksu celnego, tj. projekt odmownej decyzji, został przekazany członkom grupy ekspertów w terminie. Członkowie ci byli też od dnia 23 września 2002 r. adresatami pism zwanych „prawem do obrony" wysłanych skarżącej w dniach 9 i 10 września 2002 r.

75 W każdym razie, nawet przy założeniu, że termin 14 dni kalendarzowych określony w art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego nie został zachowany, termin ten stanowi zasadę, lecz może zostać skrócony w pilnych przypadkach, na podstawie art. 4 ust. 2 i 3 tego regulaminu. Tymczasem w niniejszym przypadku można mówić o pilnym charakterze z uwagi na konieczność przyjęcia przez Komisję spornych decyzji w terminie wyznaczonym przez art. 907 akapit drugi rozporządzenia

wykonawczego, skoro brak odpowiedzi w rzeczonym terminie oznaczałby pozytywne rozpatrzenie wniosku skarżącej.

76 Co więcej, skarżąca nie wykazała, w jaki sposób zostałyby naruszone jej prawa w wyniku zwłoki w przekazaniu pisma skarżącej z dnia 11 października 2002 r. Wobec powyższego, nie nastąpiło naruszenie art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego.

— Ocena Sądu

77 Bez konieczności rozstrzygania kwestii, czy odpowiedź skarżącej z dnia 11 października 2002 r. na pisma Komisji z dnia 9 i 10 września 2002 r. stanowi dokument roboczy w rozumieniu art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego ani też, czy można mówić w tej sytuacji o pilnym przypadku w rozumieniu ust. 2 i 3 rzeczonego artykułu, należy zauważyć, że jak wynika z dokumentacji, członkowie grupy ekspertów dysponowali trzynastoma dniami kalendarzowymi (od 6 do 18 listopada 2002 r.) na zapoznanie się z odpowiedzią skarżącej.

78 W odniesieniu do przywołanego przez skarżącą w pkt 69 wyroku w sprawie Niemcy przeciwko Komisji, należy stwierdzić, że rozwiązanie zawarte w tym wyroku nie znajduje zastosowania w niniejszych sprawach, ponieważ grupa ekspertów nie jest komitetem regulacyjnym.

79 Należy ponadto zauważyć, że art. 4 ust. 1 regulaminu komitetu kodeksu celnego ma na celu zapewnienie wewnętrznego funkcjonowania rzeczonego komitetu w pełnym poszanowaniu uprawnień jego członków. Wynika z tego, że osoby fizyczne lub

prawne nie mogą powoływać się na podnoszone naruszenie tego przepisu, którego celem nie jest zapewnienie ochrony jednostkom (zob. podobnie ww. w pkt 73 wyrok w sprawie Nakajima przeciwko Radzie, pkt 49–51). Tymczasem ponieważ skarżąca, w przeciwieństwie do państwa niemieckiego w ww. w pkt 69 wyroku w sprawie Niemcy przeciwko Komisji, była stroną trzecią, rozwiązanie przyjęte we wskazanym wyroku nie znajduje z tego powodu zastosowania w niniejszym przypadku.

80 Wynika z tego, że część trzecią zarzutu pierwszego również należy oddalić.

W przedmiocie części czwartej zarzutu pierwszego opartej na naruszeniu art. 3 rozporządzenia nr 1

— Argumenty stron

81 Skarżąca twierdzi, że przedstawiciele niektórych państw członkowskich, które zasiadają w grupie ekspertów, nie otrzymali w swym języku kopii niektórych dokumentów z dokumentacji Komisji. Jest to szczególnie dotkliwe z uwagi na złożoność i techniczny charakter dokumentacji w niniejszym przypadku, jak też krótki termin wyznaczony przedstawicielom państw członkowskich na zapoznanie się z nią. Skarżąca zauważa w tym względzie, że niektórzy przedstawiciele państw członkowskich skarżyli się z powodu nieotrzymania omawianych dokumentów w ich języku. W tej sytuacji sporne decyzje zostały przyjęte z naruszeniem art. 3 rozporządzenia nr 1 i w rezultacie z naruszeniem istotnych wymogów proceduralnych.

82 Skarżąca podnosi w replice, że stanowisko Komisji przedstawione poniżej w pkt 85 zakłada wykluczenie jakiejkolwiek kontroli sądowej, jeżeli państwo członkowskie nie powoła się na naruszenie omawianego rozporządzenia.

83 Komisja zauważa przede wszystkim, że praktyka administracyjna grupy ekspertów (której, jak przypomina Komisja, nie powierzono funkcji prawodawczej) polega na przesłaniu pism zwanych „prawem do obrony" (wspomnianych powyżej w pkt 26) przedstawicielom państw członkowskich w ich języku, podczas gdy inne dokumenty są przesyłane w języku francuskim i angielskim.

84 Komisja twierdzi następnie, że skarżąca nie wykazała, dlaczego stosowana praktyka wpływa na jej położenie prawne. Jak przyznaje Komisja, praktyka ta może oddziaływać na prawa państw członkowskich będących adresatami omawianych dokumentów, ale w takim przypadku to do państw członkowskich należy dochodzenie ich praw.

85 W tej sytuacji jednostka nie może skutecznie powołać się na naruszenie prawa państwa członkowskiego, jeżeli państwo to nie podniosło takiego zarzutu. Tymczasem w niniejszym przypadku praktyka ta nie wywołała żadnego sprzeciwu ze strony przedstawicieli państw członkowskich ani nie spowodowała złożenia jakiegokolwiek wniosku o dokonanie tłumaczenia.

— Ocena Sądu

86 Artykuł 3 rozporządzenia nr 1 ma zapewnić, że dokumenty przekazywane przez instytucje państwom członkowskim lub osobie podlegającej jurysdykcji państwa członkowskiego będą sporządzone w języku tego państwa. Tymczasem w niniejszym przypadku adresatem omawianych dokumentów pochodzących z dokumentacji Komisji nie była skarżąca, lecz przedstawiciele państw członkowskich, które tworzą grupę ekspertów, o której mowa w art. 907 rozporządzenia wykonawczego. W rezultacie, ponieważ w niniejszym przypadku rzeczony przepis nie ma na celu zagwarantowania praw skarżącej lub jej położenia prawnego w postępowaniu administracyjnym o umorzenie należności celnych przywozowych, skarżąca nie może powołać się na naruszenie tej reguły.

87 W każdym razie skarżąca nie przedstawiła dowodu, że którykolwiek z członków grupy ekspertów miał trudności w opracowywaniu opinii tej grupy z powodu braku konkretnej wersji językowej któregoś z dokumentów przekazanych przez Komisję. Po pierwsze bowiem, dowód przedstawiony przez skarżącą w odniesieniu do tej kwestii ogranicza się do zaświadczenia, które sama sporządziła i podpisała. Po drugie zaś, ogół informacji zawartych w aktach sprawy nie pozwala na przyjęcie takiego wniosku.

88 Wynika z tego, że część czwartą zarzutu pierwszego również należy oddalić.

W przedmiocie części piątej zarzutu pierwszego opartej na naruszeniu prawa do obrony

— Argumenty stron

89 Skarżąca twierdzi, że Komisja naruszyła prawo do obrony, gdyż nie umożliwiła skarżącej ustnego przedstawienia uwag ani nie zapewniła jej łatwego i jak najszerszego dostępu do żądanych przez nią dokumentów.

90 Jeśli chodzi, po pierwsze, o ustne przedstawienie uwag, skarżąca zauważa, że w dniu 2 października 2002 r. przedstawiła Komisji wniosek o wysłuchanie jej ustnych uwag w przedmiocie niniejszych spraw. Wniosek ten został odrzucony w piśmie z dnia 8 października 2002 r. z uwagi na to, że procedura mająca zastosowanie na podstawie art. 906a rozporządzenia wykonawczego przewiduje, że zainteresowany wyraża swoje stanowisko na piśmie, i że skarżąca została trzykrotnie przyjęta przez służby Komisji przed złożeniem pierwotnego wniosku o umorzenie. Ponadto Komisja podkreśliła w spornych decyzjach, że skarżąca nie udowodniła, że jej stanowisko mogło być przedstawione wyłącznie ustnie.

91 Skarżąca uważa, że odmowa ze strony Komisji stanowi naruszenie prawa do bycia wysłuchanym i oczywisty błąd w ocenie.

92 Skarżąca przypomina, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem poszanowanie prawa do obrony w toku każdego postępowania wszczętego przeciwko osobie i mogącego doprowadzić do wydania niekorzystnego dla niej aktu stanowi podstawową zasadę prawa wspólnotowego, której przestrzeganie powinno być zagwarantowane nawet w przypadku braku odpowiednich uregulowań proceduralnych (wyroki Trybunału z dnia 12 lutego 1992 r. w sprawach połączonych C-48/90 i C-66/90 Niderlandy i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-565, pkt 44; z dnia 29 czerwca 1994 r. w sprawie C-135/92 Fiskano przeciwko Komisji, Rec. str. I-2885, pkt 39 oraz z dnia 24 października 1996 r. w sprawie C-32/95 P Komisja przeciwko Lisrestal i in., Rec. str. I-5373, pkt 21; wyrok Sądu z dnia 10 maja 2001 r. w sprawach połączonych T-186/97, T-187/97, od T-190/97 do T-192/97, T-210/97, T-211/97, od T-216/97 do T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 i T-147/99 Kaufring i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1337, pkt 151). Skarżąca zauważa następnie, że Trybunał niezmiennie uznawał prawo do procedury ustnej (audi alteram partem) jako zasadniczą regułę proceduralną, w szczególności w zakresie postępowania administracyjnego (wyroki Trybunału z dnia 23 października 1974 r. w sprawie 17/74 Transocean Marine Paint przeciwko Komisji, Rec. str. 1063; z dnia 13 lutego 1979 r. w sprawie 85/76 Hoffman-La Roche przeciwko Komisji, Rec. str. 461 oraz z dnia 26 czerwca 1980 r. w sprawie 136/79 National Panasonic przeciwko Komisji, Rec. str. 2033). Skarżąca dodaje, że z uwagi na przysługujące Komisji uznanie przy podejmowaniu decyzji na podstawie ogólnej klauzuli słuszności przewidzianej w art. 239 kodeksu celnego tym bardziej powinno być zagwarantowane poszanowanie prawa do bycia wysłuchanym (wyroki Sądu z dnia 9 listopada 1995 r. w sprawie T-346/94 France-aviation przeciwko Komsiji, Rec. str. II-2841, pkt 34; z dnia 19 lutego 1998 r. w sprawie T-42/96 Eyckeler & Malt przeciwko Komisji, Rec. str. II-401, pkt 77; z dnia 17 września 1998 r. w sprawie T-50/96 Primex Produkte Import-Export i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-3773, pkt 60; z dnia 18 stycznia 2000 r. w sprawie T-290/97 Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, Rec. str. II-15, pkt 46 oraz ww. w sprawie Kaufring i in. przeciwko Komisji, pkt 152).

93 Skarżąca twierdzi w istocie, że prawo do bycia wysłuchanym należy interpretować w sposób rozszerzający, tzn. że ma ona prawo do bycia wysłuchaną zarówno w zakresie uwag na piśmie, jak i przedstawienia uwag ustnie. W związku z tym fakt, że rozporządzenie wykonawcze przewiduje w art. 906a wyłącznie procedurę pisemną, nie oznacza, że procedura ustna została wyraźnie wykluczona. Skarżąca

powołuje się w tej kwestii na prawo konkurencji i prawo antydumpingowe, w których przewidziane zostały procedury pisemne i ustne. Dodaje ona, że w zakresie pomocy państwa orzecznictwo uznało zasadę ustnego przedstawienia uwag w braku uregulowań, które formalnie by je przewidywały.

94 Zdaniem skarżącej, zgodnie z orzecznictwem Trybunału zainteresowany ma mieć możliwość skutecznego przedstawienia swojego stanowiska w toku postępowania administracyjnego (wyrok Trybunału z dnia 11 listopada 1987 r. w sprawie 259/85 Francja przeciwko Komisji, Rec. str. 4393, pkt 12). W praktyce wynika z tego, że zainteresowany ma mieć możliwość ustnego przedstawienia wyjaśnień. Również art. 6 Europejskiej konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności należy interpretować w sposób rozszerzający, tj. jako obejmujący prawo do przedstawienia stanowiska na piśmie, ale także ustnie.

95 W tej sytuacji skarżąca uważa, że odrzucając jej wniosek o możliwość ustnego przedstawienia wyjaśnień z uwagi na to, że nie udowodniła ona, iż jej stanowisko mogło być lepiej przedstawione ustnie, Komisja postąpiła niezgodnie z przytoczonym orzecznictwem, bez jakiegokolwiek uzasadnienia. Skarżąca twierdzi również, że nie do niej należy przedstawienie takiego dowodu.

96 Skarżąca podnosi wreszcie, że jedyną istotną kwestią jest ustalenie, czy mogła ona w toku postępowania skutecznie przedstawić swoje stanowisko w odpowiedzi na zarzuty Komisji. Tymczasem nie miało to miejsca. Skarżąca przyznaje, że faktycznie została trzykrotnie przyjęta przez służby Komisji, ale że spotkania te miały miejsce na długo przed przekazaniem Komisji wniosku o umorzenie i że odbyły się one z różnymi osobami. Ponadto w trakcie tych spotkań skarżąca nie zapoznała się z żadnym z argumentów podniesionych przez Komisję, z tego prostego powodu, że samo postępowanie przed Komisją nie zostało jeszcze wszczęte. Skarżąca uważa przede wszystkim, że sama wymiana pism między nią a francuską administracją celną i Komisją nie pozwoliła na wyjaśnienie niektórych zasadniczych kwestii. Kwestie te mogły być poruszone w ramach bardziej bezpośredniego i dynamicznego postępowania, jakim jest ustne przedstawienie uwag służbom Komisji, dzięki

któremu prawo skarżącej do obrony zostałoby uszanowane. Skarżąca wskazuje przykładowo, że w sprawie T-134/03 nie mogła jedynie na drodze pisemnej rozwiać wątpliwości francuskich organów celnych co do realności technicznego błędu popełnionego przez Cogema, która to wątpliwość doprowadziła te organy do stwierdzenia, że nie zachodził wyjątkowy przypadek. W sprawie T-135/03 Komisja nie poruszyła kwestii, czy doszło do obejścia przez skarżącą przepisów antydumpingowych, podczas gdy kwestia ta była zasadnicza dla wykazania ewentualnego występowania wyjątkowej sytuacji w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego.

97 Jeśli chodzi, po drugie, o dostęp do dokumentacji, skarżąca, odwołując się do art. 1 rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145, str. 43), twierdzi, że Komisja na dzień złożenia skarg uwzględniła jej uzasadniony wniosek o dostęp do dokumentów nie bez problemów i to wyłącznie częściowo.

98 Skarżąca wskazuje w szczególności, że w dniu 23 stycznia 2003 r. zwróciła się do Komisji o udostępnienie protokołu z posiedzenia grupy ekspertów z dnia 12 listopada 2002 r., a następnie była zmuszona ponowić swój wniosek w dniach 24 lutego i 20 marca 2003 r. z uwagi na lapidarny charakter informacji przekazanych przez Komisję w piśmie z dnia 3 lutego 2003 r.

99 Co się tyczy, po pierwsze, kwestii ustnego przedstawienia uwag, Komisja uważa, że skarżąca miała w pełni możliwość przedstawienia swojego stanowiska, jak świadczą o tym jej wyczerpujące i szczegółowe odpowiedzi z dnia 11 października 2002 r. w sprawie REM 02/02. Komisja zauważa ponadto, że wykazała się ogromną otwartością, przyjmując skarżącą trzykrotnie. Jej zdaniem argumenty skarżącej mogłyby mieć pewne znaczenie, gdyby ta ostatnia wykazała, że nie była w stanie

skutecznie przedstawić swojego stanowiska. Tymczasem skarżąca nie wykazała w żaden sposób, że posłużenie się wyłącznie formą pisemną zmniejszyło skuteczność jej obrony.

100 Komisja twierdzi następnie, że przywołane przez skarżącą orzecznictwo dotyczy sytuacji poprzedzającej wejście w życie rozporządzenia nr 1677/98, które wprowadziło do rozporządzenia wykonawczego między innymi nowy art. 906a, stanowiący, że osoba składająca wniosek o zwrot lub umorzenie przekazuje Komisji swoje stanowisko na piśmie, jeżeli Komisja zamierza podjąć niekorzystną decyzję.

101 Komisja zauważa, że te nowe przepisy znalazły zastosowanie w sporze zakończonym ww. w pkt 92 wyrokiem w sprawie Kaufring i in. przeciwko Komisji. Podkreśla ona, że w tej sprawie Sąd nie stwierdził nieważności decyzji Komisji z uwagi na brak ustnego przedstawienia uwag i że uznał za wystarczającą przewidzianą w art. 906a rozporządzenia wykonawczego możliwość przedstawienia uwag na piśmie.

102 Jeśli chodzi, po drugie, o udostępnienie dokumentacji, Komisja uważa, że argumenty skarżącej są bez znaczenia. Twierdzi ona, że przekazała skarżącej wszystkie żądane dokumenty. Komisja wskazuje także, że w odniesieniu do jedynego dokumentu, do którego skarżąca nie miała natychmiastowego dostępu, czyli protokołu z posiedzenia grupy ekspertów, odpowiedni wniosek o udostępnienie został przedstawiony w dniu 23 stycznia 2003 r., tj. po przyjęciu spornych decyzji. W tej sytuacji, przyjmując nawet, że doszło do odmowy udostępnienia dokumentacji, co nie miało miejsca, odmowa ta z natury swej nie mogła wpłynąć na ważność spornych decyzji.

103 Tytułem uzupełnienia Komisja podnosi, że stwierdzona zwłoka w przekazaniu rzeczonego protokołu była uzasadniona w świetle rozporządzenia nr 1049/2001. Omawiany dokument zawierał bowiem szczególnie istotne informacje związane z interesami handlowymi, a adwokat skarżącej nie wykazał od razu swojego pełnomocnictwa w chwili składania wniosku o dostęp.

104 Komisja podkreśla wreszcie, że skarżąca nie podnosi naruszenia art. 906a rozporządzenia wykonawczego.

— Ocena Sądu

105 Należy na wstępie przypomnieć, że zasada poszanowania prawa do obrony wymaga, aby każda osoba, w stosunku do której może zostać podjęta niekorzystna decyzja, miała możliwość skutecznego przedstawienia swojego stanowiska, co najmniej w kwestii dowodów przywołanych przeciwko niej przez Komisję na poparcie przyjętej przez nią decyzji (zob. podobnie ww. w pkt 92 wyrok w sprawie Fiskano przeciwko Komisji, pkt 40; ww. w pkt 92 wyrok w sprawie Komisja przeciwko Lisrestal i in., pkt 21 oraz ww. w pkt 92 wyrok w sprawie Kaufring i in. przeciwko Komsiji, pkt 153).

106 W przypadku decyzji przyjętych przez Komisję na podstawie art. 239 kodeksu celnego poszanowanie prawa do obrony osoby składającej wniosek o umorzenie jest zapewnione dzięki procedurze, o której mowa w art. 906a rozporządzenia wykonawczego (zob. powyżej pkt 11).

107 W niniejszym przypadku procedura ta została zastosowana poprzez przekazanie w załączniku do pisma z dnia 9 września 2002 r. (zob. powyżej pkt 26) 10-

stronicowej noty, w której przedstawione zostały aspekty faktyczne i prawne uzasadniające zamiar podjęcia przez Komisję decyzji odmownej w sprawach REM 02/02 i REM 03/02. Ponadto skarżąca skorzystała z prawa do wyrażenia swojego stanowiska w kwestii zarzutów Komisji, wysyłając w dniu 11 października 2002 r. 24-stronicowe pismo uzupełnione 14 załącznikami w sprawie REM 02/02, a w sprawie REM 03/02 21-stronicowe pismo uzupełnione 10 załącznikami, w których przestawiła swoje uwagi i argumenty.

108 Jeśli chodzi, po pierwsze, o odmowne rozpatrzenie wniosku skarżącej o bycie wysłuchaną w ramach ustnego przedstawienia uwag, wystarczy stwierdzić, że ani szczególny przepis dotyczący omawianego postępowania administracyjnego, tj. art. 906a rozporządzenia wykonawczego, ani ogólna zasada poszanowania prawa do obrony nie przyznają osobie składającej wniosek o umorzenie prawa do takiego ustnego przedstawienia uwag.

109 Ponadto szczególny charakter decyzji przyjętej przez Komisję na podstawie art. 239 kodeksu celnego nie czyni w jakikolwiek sposób nieodzownym przyznania podmiotowi składającemu wniosek o umorzenie możliwości przedstawienia jego uwag ustnie, oprócz pisemnego wyrażenia stanowiska.

110 Sąd uważa zatem, że w szczegółowym piśmie z dnia 11 października 2002 r. skarżąca w pełni skorzystała z danej jej możliwości przedstawienia Komisji swojego stanowiska. Podane przez skarżącą przykłady (zob. powyżej pkt 96) na poparcie twierdzenia przeciwnego nie są w stanie podważyć tego wniosku, gdyż nie wskazują one żadnych danych, których skarżąca nie mogłaby przedłożyć pisemnie.

111 Co się tyczy, po drugie, dostępu do dokumentacji, należy stwierdzić — jak słusznie zauważa Komisja — że wniosek o udostępnienie został złożony po przyjęciu spornych decyzji, w trakcie przygotowywania niniejszych skarg. Zarzucane przez skarżącą naruszenie rozporządzenia nr 1049/2001, nawet jeśli miałoby miejsce, nie mogło wpłynąć na ważność spornych decyzji, którą należy oceniać w odniesieniu do dnia ich przyjęcia. Jak stwierdza ponadto Sąd, skarżąca nie wykazała, że nie miała dostępu do żądanych dokumentów. Protokół z posiedzenia grupy ekspertów został bowiem przekazany przez Komisję w pełnej wersji.

112 Wynika z tego, że należy oddalić obie tezy części piątej zarzutu pierwszego.

113 Ponieważ żadna z pięciu części zarzutu pierwszego nie została uznana, należy oddalić ten zarzut w całości.

W przedmiocie zarzutu drugiego opartego na oczywistym błędzie w ocenie w zastosowaniu art. 239 kodeksu celnego

114 Zarzut drugi oparty jest na oczywistym błędzie w ocenie, jaki popełniła Komisja, uznając, że przesłanki zastosowania art. 239 kodeksu celnego nie zostały spełnione. Zarzut ten dzieli się na trzy części. Część pierwsza związana jest z odmową uznania przez Komisję, że zaistniała wyjątkowa sytuacja. Część druga opiera się na braku oszustwa ze strony skarżącej. Część trzecia oparta jest na odmowie uznania przez Komisję, iż nie było oczywistego zaniedbania ze strony skarżącej.

115 Nie budzi wątpliwości fakt, że skarżąca nie dopuściła się oszustwa, co oznacza, że nie jest konieczne badanie części drugiej zarzutu. W odniesieniu do pozostałych zarzutów należy najpierw zbadać część trzecią zarzutu dotyczącą podnoszonego braku oczywistego zaniedbania ze strony skarżącej.

Argumenty stron

116 Skarżąca przypomina, że jedną z kumulatywnych przesłanek zastosowania art. 239 kodeksu celnego jest brak oczywistego zaniedbania ze strony podmiotu gospodarczego. Dodaje ona, że zgodnie z orzecznictwem (ww. w pkt 92 wyrok w sprawie Kaufring i in. przeciwko Komisji, pkt 278) oczywiste zaniedbanie odpowiada możliwemu do wykrycia błędowi, w rozumieniu art. 220 ust. 2 kodeksu celnego.

117 W celu dokonania oceny wykrywalności błędu w rozumieniu ww. przepisu należałoby uwzględnić w szczególności konkretny charakter błędu, doświadczenie zawodowe i stopień staranności podmiotu gospodarczego (wyroki Trybunału z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie C-64/89 Deutsche Fernsprecher, Rec. str. I-2535, pkt 24; z dnia 8 kwietnia 1992 r. w sprawie C-371/90 Beirafio, Rec. str. I-2715, pkt 21; z dnia 16 lipca 1992 r. w sprawie C-187/91 Belovo, Rec. str. I-4937, pkt 17 oraz z dnia 1 kwietnia 1993 r. w sprawie C-250/91 Hewlett Packard France, Rec. str. I-1819, pkt 22). Ocena ta powinna być dokonana z uwzględnieniem szczególnych okoliczności danego przypadku (wyrok Trybunału z dnia 14 maja 1996 r. w sprawach połączonych C-153/94 i C-204/94 Faroe Seafood i in., Rec. str. I-2465, pkt 101).

118 W świetle tych zasad skarżąca twierdzi, że Komisja popełniła oczywisty błąd w ocenie, uznając, że przesłanka dotycząca braku oczywistego zaniedbania nie została w niniejszym przypadku spełniona.

119 W odniesieniu, po pierwsze, do konkretnego charakteru błędu, zgodnie z orzecznictwem należałoby dokonać jego oceny, uwzględniając w szczególności odcinek czasu, w którym właściwe organy pozostawały w błędzie.

120 Tymczasem skarżąca twierdzi, że Komisja niesłusznie pominęła z urzędu kryterium odcinka czasu, rozpatrując, a następnie negując popełnienie błędu wyłącznie przez organy celne. W niniejszych sprawach chodziło raczej o rozważenie błędów popełnionych przez agentów celnych, czyli w sprawie T-134/03 fikcyjnego umieszczenia w składzie celnym przez Cogema, a w sprawie T-135/03 faktu, że SCAC nie zastosowała się do skierowanych do niej poleceń poprzez wybór uproszczonej procedury odprawy celnej.

121 Skarżąca twierdzi, że pomimo jej doświadczenia zawodowego i należytej staranności nie mogła przewidzieć ani wykryć tych błędów agentów celnych.

122 Jeśli chodzi, po drugie, o doświadczenie zawodowe podmiotu gospodarczego, skarżąca wskazuje, że zgodnie z wyrokiem Trybunału z dnia 11 listopada 1999 r. w sprawie C-48/98 Söhl & Sölke, Rec. str. I-7877, pkt 57 należy ustalić, czy działalność tego podmiotu polega zasadniczo na dokonywaniu wywozu i przywozu i czy podmiot ten posiada wcześniejsze doświadczenie w wykonywaniu tych operacji.

123 Skarżąca zauważa, że często dokonuje przywozu produktów, o których mowa w rozporządzeniu nr 3319/94. Nie oznacza to, że jest ona wyspecjalizowana w procedurze odprawy celnej tych produktów we Francji. Z tego właśnie powodu skarżąca skorzystała z usług agenta celnego i nie była w stanie wykryć popełnionego przez niego błędu.

124 Co się tyczy, po trzecie, należytej staranności skarżącej, twierdzi ona, że zgodnie z ww. w pkt 122 wyrokiem w sprawie Söhl & Söhlke (pkt 58) każdy podmiot gospodarczy mający wątpliwości w kwestii właściwego zastosowania przepisów, których nieprzestrzeganie może prowadzić do powstania długu celnego, powinien zasięgnąć informacji i dążyć do uzyskania wszelkich możliwych wyjaśnień, tak aby nie naruszyć wskazanych przepisów.

125 Tymczasem w niniejszych sprawach skarżąca wykazała się wszelką konieczną starannością. Przede wszystkim w następstwie przyjęcia rozporządzenia zmieniła ona stosowaną dotychczas procedurę odprawy celnej, tak aby uniknąć sytuacji pośredniego fakturowania. Skarżąca twierdzi następnie, że sporadyczne i drobne błędy w fakturowaniu wytknięte przez Komisję należą do normalnego ryzyka handlowego i że nie można jej zarzucić żadnego zaniedbania, skoro rzeczone błędy zostały skorygowane.

126 W swojej replice skarżąca zauważa, że zarówno polecenia przekazane przez nią Cogema i SCAC, których niemożność wykonania podnosi się, jak i nieskorzystanie z możliwości zwrotu ustanowionej w rozporządzeniu Rady (WE) nr 384/96 z dnia 22 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony przed dumpingowym przywozem z krajów niebędących członkami Wspólnoty Europejskiej (Dz.U. 1996, L 56, str. 1) w zmienionym brzmieniu, nie mają, w świetle utrwalonego orzecznictwa (zob. powyżej pkt 124), żadnego związku z wykazaniem podnoszonego braku staranności.

127 Zdaniem skarżącej nie można zatem zarzucić jej jakiegokolwiek braku staranności. Z powyższych uwag wynika, że nie można wykazać żadnego oczywistego zaniedbania z jej strony.

128 Komisja zauważa w odniesieniu, po pierwsze, do konkretnego charakteru błędu, że argumenty skarżącej zmierzające do pomniejszenia jej własnej odpowiedzialności z uwagi na błąd, który miał zostać popełniony przez agenta celnego, są nieskuteczne. W ramach bowiem postępowania o umorzenie podmiot gospodarczy nie może być zwolniony z własnej odpowiedzialności z uwagi na błąd, faktyczny bądź nie, swojego agenta celnego. Ewentualna odpowiedzialność umowna agenta leży poza zasięgiem postępowania prowadzącego do przyjęcia zaskarżonej decyzji.

129 Komisja twierdzi ponadto, że skarżąca mylnie utożsamia błąd agenta i błąd organu celnego, podczas gdy jedynie błąd organu celnego może przyczynić się do powstania wyjątkowej sytuacji.

130 Co się tyczy, po drugie, doświadczenia zawodowego skarżącej, Komisja zauważa przede wszystkim, że jej doświadczenie zawodowe nie powinno być oceniane jedynie w ramach jednego państwa członkowskiego. W świetle orzecznictwa, dla uznania, że skarżąca posiada wymagane doświadczenie zawodowe, wystarcza, że dokonała ona w Unii Europejskiej kilku operacji przywozu takich samych produktów jak te omawiane w niniejszym przypadku i że zwyczajowo zajmuje się przywozem i wywozem. Tak jest niniejszym przypadku, tym bardziej, że skarżąca nabyła spółkę Champagne Fertilisants, będącą jej przedstawicielem podatkowym we Francji, co oznacza, że powinna być uznana od pierwszej dostawy omawianych towarów za podmiot gospodarczy posiadający doświadczenie.

131 Komisja dodaje, że skarżąca wykazała się brakiem ostrożności, przekazując, pomimo podnoszonego braku doświadczenia, szczegółowe polecenia swoim agentom celnym, zamiast zwrócić się do nich o poradę, tym bardziej, że stosowanie rozporządzenia nr 3319/94 wywołuje trudności.

132 W odniesieniu, po trzecie, do należytej staranności skarżącej, Komisja, przyznając, że błędy w fakturowaniu mogą się zdarzać, zauważa, że skarżąca nie zachowała należytej staranności w innych kwestiach, jak wynika to z pkt 79–82 decyzji REM 02/02 i pkt 75–79 decyzji REM 03/02.

133 Skarżąca w szczególności przekazała swoim agentom celnym niemożliwe do wykonania polecenia i nie zapewniła nadzoru nad ich wykonaniem.

134 Ponadto skarżąca nie próbowała skorzystać z możliwości zwrotu przewidzianej w art. 11 ust. 8 rozporządzenia nr 384/96, pozwalając na upływ odpowiedniego terminu.

Ocena Sądu

135 Należy przypomnieć na wstępie, że dla dokonania oceny, czy doszło do oczywistego zaniedbania w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego, należy uwzględnić w szczególności złożony charakter przepisów, których nieprzestrzeganie powoduje powstanie długu celnego, jak też doświadczenie zawodowe i należytą staranność podmiotu gospodarczego (wyroki ww. w pkt 122 w sprawie Söhl & Söhlke, pkt 56 oraz z dnia 13 marca 2003 r. w sprawie C-156/00 Niderlandy przeciwko Komisji, Rec. str. I-2527, pkt 92).

136 Ponadto zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Komisji przysługuje uznanie przy podejmowaniu decyzji na podstawie art. 239 kodeksu celnego (ww. w pkt 92 wyrok

w sprawie Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, pkt 46 i 78). Należy również stwierdzić, że umorzenie lub zwrot należności celnych przywozowych, które mogą zostać przyznane tylko na określonych warunkach oraz w precyzyjnie wskazanych okolicznościach, stanowią wyjątek od ogólnego reżimu prawnego przywozu i wywozu, i w rezultacie, że wykładni przepisów przewidujących taki zwrot należy dokonywać w sposób ścisły. W szczególności, ponieważ brak oczywistego zaniedbania jest warunkiem sine qua non starania się o zwrot lub umorzenie należności celnych przywozowych, wykładni tego pojęcia należy dokonywać w taki sposób, by liczba przypadków zwrotu lub umorzenia pozostała ograniczona (ww. w pkt 122 wyrok w sprawie Söhl & Sölke, pkt 52).

137 Co się tyczy, po pierwsze, złożonego charakteru przepisów, których nieprzestrzeganie powoduje powstanie długu celnego, wystarczy zauważyć, że Sąd orzekł już (wyrok z dnia 21 września 2004 r. w sprawie T-104/02 Gondrand Frères przeciwko Komisji, Zb.Orz. str. II-3211, pkt 59–62 i 66), że art. 1 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia nr 3319/94 nie nastręcza szczególnych trudności interpretacyjnych.

138 Jeśli chodzi ponadto o konkretny charakter błędu, Sąd uważa, że orzecznictwo przywołane przez skarżącą (pkt 117 powyżej) nie jest istotne, gdyż w niniejszym przypadku w grę wchodzi jedynie podnoszony błąd agentów celnych, a nie błąd organów celnych.

139 Należy jednak podkreślić, że Komisja słusznie twierdzi, iż skarżąca nie może uwolnić się od własnej odpowiedzialności, powołując się na rzeczywisty bądź nierzeczywisty błąd swoich agentów celnych. W tym względzie należy przypomnieć, że plan przywozu omawianych produktów został opracowany wyłącznie przez skarżącą, która zresztą swobodnie dokonała wyboru swoich agentów celnych, co oznacza, że dla celów zastosowania art. 239 kodeksu celnego mało istotne jest ustalenie, kto — podmiot gospodarczy czy jego pełnomocnik — popełnił ewentualny błąd prowadzący do powstania długu celnego. W każdym razie taki błąd nie może obciążać budżetu wspólnotowego (zob. podobnie w odniesieniu do wyjątkowej

sytuacji ww. w pkt 92 wyrok w sprawie Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, pkt 76–78 i 82–83).

140 Jeśli chodzi, po drugie, o doświadczenie zawodowe skarżącej, Sąd przypomina, że należy zbadać, czy chodzi o podmiot gospodarczy, którego działalność polega zasadniczo na przywozie i wywozie, jak też czy zdobył on już pewne doświadczenie w przeprowadzaniu tego typu operacji (ww. w pkt 122 wyrok w sprawie Söhl & Sölke, pkt 57).

141 Należy w związku z tym stwierdzić, że skarżąca sama przyznaje, iż posiada pewne doświadczenie w operacjach przywozu produktów azotowych, o których mowa w rozporządzeniu nr 3319/94. Ponadto — jak słusznie zauważyła Komisja — skarżąca dokonywała już przywozu tych produktów w okresie poprzedzającym zdarzenia leżące u podstaw niniejszych spraw. W tej sytuacji Komisja zgodnie z prawdą uznaje, że skarżąca posiadała wymagane doświadczenie zawodowe i to już w chwili pierwszej dostawy w sprawie REM 02/02.

142 W odniesieniu, po trzecie, do należytej staranności podmiotu gospodarczego Sąd przypomina, że w sytuacji gdy występują wątpliwości dotyczące właściwego zastosowania przepisów, których nieprzestrzeganie powoduje powstanie długu celnego, do tego podmiotu należy zdobycie informacji i wszelkich możliwych wyjaśnień, tak aby nie naruszyć rzeczonych przepisów (ww. w pkt 122 wyrok w sprawie Söhl & Sölke, pkt 58).

143 Tymczasem jak słusznie podkreśla Komisja, z akt sprawy wynika, że skarżąca, która wskazywała na brak doświadczenia w działaniach związanych z odprawą celną

omawianych towarów oraz trudności związane z zastosowaniem rozporządzenia nr 3319/94, nie tylko nie zwróciła się do swoich agentów celnych o jakąkolwiek radę, ale co więcej przekazała im bardzo szczegółowe polecenia. Należy zauważyć, że w spornych decyzjach Komisja nie pominęła wyjaśnień dotyczących powodów, dla których skarżąca powinna była mieć wątpliwości dotyczące właściwego zastosowania przepisów, których nieprzestrzeganie może spowodować powstanie długu celnego (zob. podobnie ww. w pkt 92 wyrok w sprawie Kaufring i in. przeciwko Komisji, pkt 296).

144 Ponadto błędy w wystawianiu faktur również przemawiają za brakiem należytej staranności ze strony skarżącej.

145 Nie można natomiast zarzucić skarżącej, że nie skorzystała ona z możliwości ustanowionej w art. 11 ust. 8 rozporządzenia nr 384/96. Procedura rewizji znajduje bowiem zastosowanie w przypadku zmiany danych, które pozwoliły na ustalenie wartości przyjętych w rozporządzeniu ustanawiającym cła antydumpingowe. Ma ona zatem na celu dostosowanie nałożonych ceł do zmiany okoliczności, które leżały u ich podstaw, i zakłada zmianę tych okoliczności (wyrok Sądu z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie T-7/99 Medici Grimm przeciwko Radzie, Rec. str. II-2671, pkt 82).

146 W całościowej ocenie nie można zatem uznać, że skarżąca w trakcie omawianych działań zachowywała się z wystarczającą starannością.

147 Z powyższych uwag wynika, że Komisja nie popełniła oczywistego błędu w ocenie, uznając w spornych decyzjach, że przesłanka dotycząca braku oczywistego

zaniedbania ze strony skarżącej nie została spełniona. W rezultacie należy oddalić część trzecią zarzutu drugiego jako bezzasadną.

148 Jak wynika ponadto z brzemienia art. 905 rozporządzenia wykonawczego, zwrot ceł przywozowych jest uzależniony od zbiegu dwóch kumulatywnych przesłanek, tj. po pierwsze, występowania wyjątkowej sytuacji i po drugie, braku oczywistego zaniedbania i oszustwa ze strony zainteresowanego. W rezultacie dla odmowy zwrotu ceł wystarczy, że jedna z dwóch przesłanek nie jest spełniona (wyroki Sądu: ww. w pkt 92 w sprawie Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, pkt 87; z dnia 12 lutego 2004 r. w sprawie T-282/01 Aslantrans przeciwko Komisji, Rec. str. II-693, pkt 53; ww. w pkt 137 w sprawie Gondrand Frères przeciwko Komisji, pkt 57).

149 Ponieważ przesłanka dotycząca braku oczywistego zaniedbania nie została spełniona, nie jest konieczne badanie części pierwszej zarzutu drugiego dotyczącej występowania wyjątkowej sytuacji.

150 W rezultacie należy oddalić zarzut drugi jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu trzeciego opartego na naruszeniu obowiązku uzasadnienia

Argumenty stron

151 Skarżąca twierdzi, że Komisja nie dopełniła obowiązku uzasadnienia, który na niej ciąży na podstawie art. 253 WE.

152 W szczególności skarżąca zarzuca Komisji, że nie wskazała powodów, dla których nie uwzględniła ona w spornych decyzjach faktu, że nie doszło do obejścia przepisów antydumpingowych. Skarżąca uznaje bowiem, że sytuacja pośredniego fakturowania, powstała jej zdaniem w sztuczny sposób w wyniku błędu jej agentów celnych, nie może sama w sobie uzasadnić nałożenia stałego cła ustanowionego w art. 1 ust. 3 akapit drugi rozporządzenia nr 3319/94.

153 Skarżąca twierdzi następnie, że art. 239 kodeksu celnego stanowi klauzulę słuszności mającą znaleźć zastosowanie w sytuacjach, gdy niesłuszne byłoby nałożenie na dany podmiot gospodarczy obciążenia, jakim jest stałe cło, które w normalnych warunkach nie zostałoby na ten podmiot nałożone. Skarżąca dodaje, że sporne decyzje nie mogą być uznane za słuszne, gdyż w braku błędu ze strony Cogema i SCAC nie była ona zobowiązana do zapłacenia stałego cła. Pomijając wyjaśnienie, w jakim zakresie jej decyzje byłyby słuszne, Komisja uchybiła obowiązkowi uzasadnienia.

154 Skarżąca twierdzi wreszcie, że Komisja, mimo że uznała, iż sprawa REM 1/98 nie jest porównywalna ze sprawami REM 02/02 i 03/02, pominęła wyjaśnienie powodów, dla których w sprawie REM 1/98 i w przeciwieństwie do stanowiska przyjętego w niniejszych sprawach uwzględniła fakt, iż cena przywozowa była wyższa niż cena minimalna określona w rozporządzeniu nr 3319/94.

155 Komisja odsyła w tej kwestii do argumentów przedstawionych w ramach części pierwszej zarzutu drugiego, dotyczących, po pierwsze, podnoszonego błędu agentów celnych i, po drugie, porównania niniejszych spraw ze sprawą REM 1/98.

Ocena Sądu

156 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem uzasadnienie, jakiego wymaga art. 253 WE, powinno przedstawiać w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która wydała akt, umożliwiając zainteresowanym zapoznanie się z powodami podjętej decyzji oraz obronę ich praw, a właściwemu sądowi dokonanie jej kontroli. Nie ma wymogu, by uzasadnienie wyszczególniało wszystkie istotne elementy faktyczne i prawne. Ocena, czy uzasadnienie aktu spełnia te wymogi, winna opierać się nie tylko na jego brzmieniu, ale także uwzględniać okoliczności jego wydania, jak również całość przepisów prawa regulujących daną dziedzinę (zob. ww. w pkt 92 wyrok w sprawie Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, pkt 92 i przywołane tam orzecznictwo).

157 Jeśli chodzi o decyzje nieuwzględniające wniosków o umorzenie na podstawie art. 239 kodeksu celnego, obowiązek uzasadnienia nałożony na Komisję polega na wyjaśnieniu powodów, dla których przesłanki określone w rzeczonych przepisach nie są spełnione.

158 Tymczasem z analizy spornych decyzji wynika, że Komisja w jasny sposób przedstawiła powody, dla których uznała, że przesłanki określone w art. 239 kodeksu celnego nie zostały spełnione. Wystarczy stwierdzić, że w odniesieniu do sprawy T-134/03 Komisja przedstawiła powody, dla których przesłanki dotyczące wyjątkowej sytuacji i braku oczywistego zaniedbania nie zostały spełnione, odpowiednio w pkt 35–68 (str. 10–21) i w pkt 69–86 (str. 21–26) decyzji REM 02/02. Podobnie

postąpiła ona w decyzji REM 03/02, leżącej u podstaw sprawy T-135/03, w pkt 34–65 (str. 10–21) i w pkt 66–80 (str. 21–25).

159 Ponadto Sąd stwierdza, że mógł dokonać kontroli legalności spornych decyzji. Sąd zauważa również, że z dokumentacji postępowania administracyjnego, skargi, repliki oraz przeprowadzonej rozprawy wynika, że skarżąca w pełni zrozumiała zarówno projekt odmownej decyzji, jak i sporne decyzje oraz była w stanie przedstawić gruntowną i szczegółową argumentację w odniesieniu do istoty sprawy, na poparcie swoich wniosków o umorzenie, a następnie skarg o stwierdzenie nieważności spornych decyzji.

160 W konsekwencji zarzut trzeci należy oddalić jako bezzasadny.

161 Z ogółu powyższych uwag wynika, że skargi należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

162 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu Sądu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę, zgodnie z żądaniem Komisji pokrywa własne koszty oraz koszty poniesione przez Komisję.

Z powyższych względów

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI (pierwsza izba w składzie powiększonym)

orzeka, co następuje:

1) Skargi zostają oddalone.

2) Skarżąca pokrywa własne koszty oraz koszty poniesione przez Komisję.

Vesterdorf Cooke García-Valdecasas

Labucka Trstenjak

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 27 września 2005 r.

Sekretarz Prezes

H. Jung B. Vesterdorf